

Posudek oponentky diplomové práce

Ústav sociální práce Univerzity Hradec Králové

Autorka závěrečné práce: Bc. Hana Malá

Název závěrečné práce: **Zavržení rodiče v opatrovnických kauzách z pohledu sociálních pracovníků orgánu sociálně - právní ochrany dětí**

Hodnocení formulace hlavního cíle práce:

A

Odůvodnění:

Hlavním cílem diplomové práce je „zjistit, jaké mají sociální pracovníci sociálně - právní ochrany dětí povědomí o syndromu zavrženého rodiče a jaká opatření při práci s ním využívají“ (s. 11). V Úvodu jsou dále vymezeny dílčí cíle (ty tvoří logickou podmnožinu cíle hlavního), struktura práce, je stručně prezentována výzkumná strategie a odůvodněna volba tématu.

Hodnocení struktury práce:

A

Odůvodnění:

Autorka vymezuje pojmy „syndrom zavrženého rodiče“, „sociálně právní ochrana dětí“ a „možnosti řešení v kauzách se syndromem zavrženého rodiče“. Ze struktury práce vyplývá, že jsou zahrnuty všechny klíčové pojmy obsažené v cílech a zároveň nejsou obsaženy redundantní pasáže. Autorka navíc činí logiku struktury diplomové práce transparentní, když na úvod hlavních kapitol odůvodňuje jejich roli ve vztahu ke konkrétním cílům.

Hodnocení teoretické části práce:

A

Odůvodnění:

Teoretická část vychází z adekvátních odborných zdrojů a neobsahuje faktické chyby. Je třeba ocenit, že autorka reflektuje genderově stereotypizující (někdy až matky obviňující) pohled některých psychologů a v textu se s ním snaží polemizovat.

Hodnocení metodické části práce:

B

Odůvodnění:

Metodická část zahrnuje vymezení cílů, transformaci dílčích cílů do tazatelských otázek (s. 39), odůvodnění zvolené výzkumné strategie (kvalitativní výzkumnou strategii lze považovat za adekvátní cílům), je vymezena strategie volby výzkumného souboru i zpracování údajů a jsou reflektována rizika využití výzkumné strategie. Není zcela jasná logika tvorby tazatelských otázek, které byly spíše vytvářeny nahodile, než aby explicitně vycházely z teoretické části práce. Některé tazatelské otázky logicky přesahují stanovené dílčí cíle (např. TO3, TO4, TO7, TO10).

Hodnocení zpracování výsledků výzkumu:

B

Odůvodnění:

Interpretace je provedena dle stanovených dílčích cílů a jednotlivá zjištění jsou doplněna citacemi z rozhovorů. Škoda, že autorka klíčové zjištěné kategorie opticky nezdůraznila (například tučným písmem), aby čtenářkám a čtenářům dopřála větší komfort při čtení

výzkumných zjištění. Když si totiž mají učinit nějaký závěr – v jakých kauzách se vlastně sociální pracovníci setkávají se zavrženým rodičem, jen těžko hledají odpověď. Možná, že by v tomto případě bylo vhodnější jinak formulovat cíl – např. jaké znaky mohou nést tyto kauzy, o jaké typy kauz se jedná apod.

Hodnocení naplnění cílů a zpracování závěrů práce:

A

Odůvodnění:

Autorka naplňuje vytyčené cíle diplomové práce. V Závěru shrnuje výzkumná zjištění.

Hodnocení formální stránky práce:

A

Odůvodnění:

-

Hodnocení přínosu práce pro praxi sociální práce či sociální politiky:

A

Odůvodnění:

Autorka vymezuje aplikační cíl následovně: „Z mého pohledu je práce stěžejní především v tom, že má přinést vhled do dané problematiky a měla by poukázat na případné nedostatky v možnostech přijímaných opatření ze strany sociálních pracovníků sociálně - právní ochrany dětí, kteří se setkávají ve svých kauzách se zavrženým rodičem ze strany dítěte.“ Na str. 42 doplňuje, že o vyhotovení práce k tomuto tématu požádala přímo specialistka na daném OSPOD: „Specialistka na SZR přímo požádala, zda po vyhotovení této diplomové práce, by se mohla seznámit s jejím obsahem a byl jí tak dán případně prostor ze strany zaměstnavatele pro případné další návrhy na možnost zlepšení metodického přístupu v řešení této problematiky, který by mohla dále zpracovat a využít pro instrukci a potřeby pracovníků OSPOD MMHK“.

Další připomínky:

-

Otázky k obhajobě:

1. Autorka na str. 13 píše: „Psycholog PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, který se věnuje rodinné a manželské terapii a přednáší dnes psychologii pro zahraniční studenty, se kterým konzultujeme řadu konkrétních případů v naší praxi na oddělení sociálně-právní ochrany dětí, komentuje tento syndrom jako nový termín pro starý pozorovatelný jev. Připodobňuje ho „oidipovskému komplexu“. Následně vyjádření Klimeše komentuje připomínkou: „Mohu zde s takovým tvrzením částečně souhlasit, pokud nebudeme výhradně tvrdit, že se setkáváme s takovým komplexem jen ze strany ženského pokolení.“ Nicméně oidipovský komplex zjednodušeně popisuje milostný vztah syna k matce – zahrnuje tedy zřetelný genderový vzorec. Nejsou tedy vyjádření Klimeše a reflexe autorky spíše v rozporu? K obhajobě prosím o vysvětlení.

2. V subkapitole 1.2.1 se autorka věnuje oprávněnému zavržení rodiče. Jak se dívá na situace, kdy dítě není samo obětí domácího násilí rodiče, ale je svědkem domácího násilí na druhém rodiči? Jedná se v takových případech o oprávněné zavržení rodiče či o syndrom zavrženého rodiče?

Celkové zhodnocení práce:

A

Odůvodnění:

Diplomovou práci Hany Malé považuji za kvalitně zpracovanou a splňující všechny požadavky na diplomové práce.

V Hradci Králové dne 19. 4. 2017

Mgr. Radka Janebová, Ph.D.